

Geçen Yılı Aratmasını

Binali SEFEROĞLU

Bir yılı daha bitirdik. Bir çok insanı, güzel insanı, üretim yapmak çağındaki insanı, yüreği insan ve barış sevgisiyle dolu insanı alıp götürülen bir yılı daha geride bıraktık. Ömrümüzü törpüleyen koca bir yıl. Zaman denen kavramın başlangıcı sonu yok. Biz kendimiz soyut ölçütler koymuşuz. Zamanı durdurmak, parçalamaya ayırmak olanaklı mı?

Bir sel gibi önüne katıp götürüyor hepimizi. Bir o yana bir bu yana savuruyor. Zap suyu gibi hırçın ve acımasız. Bir yılın gibi kıvrıla kıvrıla akarken, hırsıyla, kinle ve öfkeyle de dövüyor kıyılarını.

1989 bitiyor. Yalnız 1989 değil, koca bir yüzyılın da sonuna yaklaştık. Soyduk ve kuyruğuna getirdik. Koca bir yüz yıl... Neler aldı götürdü şu gezegenimizden. Gelecek kuşaklar hiç kuşkusuz bu yüzyılı değerlendirirken, Hiroşima'yı, Nagazaski'yi öğrenenip, emperyalizmin vahşetini mutlaka öne çıkaracaklardır. "Lale Devri" bir yüzyıla damgasını vurduğu gibi, bu vahşet de hiç kuşkusuz 20. yüzyıla damgasını vuracaktır. Kuşkusuz buna benzer nice vahşetler yaşadı insanlık 20. yüzyılda...

80'li yıllara bizim toplumumuz bakımından damgasını vuran da 12 Eylül olmuştur. 12 Eylül, tüm çalışanların üzerine bir karabasan gibi çökmüştür. Bu karabasanın temsilcileri ülkemizi yaktılar, yıktılar ve "viraneyeye" çevirdiler. Tasları taraklarını topladılar ve de gittiler. Kuşkusuz yerlerinde kalan tortuların da onlardan bir farkı yok. Ama gittiler işte.

Fakir fukaranın lokmasından, emeğinden zorla, basıkı ile kesip aldıkları milyarları değil, trilyonları bir avuç parababasının kasasına aktırdılar. Yalnız 1980-1988 arasında zorla koparıp aldıkları bu alınteri ve emeğin karşılığı tamı tamına 226.300 milyar. Buna son iki yıldakilerini de eklerseniz 500 trilyonu geçer. Çalışanların emeğini, zenginler için bir sermaye kaynağı haline getirdiler, "Ülkemizin ucuz emek cenneti" olduğunu şişirerek, kasılarak tüm dünyaya ilan ettiler.

Eğitimi tahrip ettiler. Dünyevi eğitimi terkedip, yerine dine dayalı eğitimi getirdiler, bunun için de zorunlu din derslerini müfredat programlarına soktular, okulları birer kışla haline getirdiler, bilimi buralardan kovdular, öğretmenleri sabah akşam okullara girip çıkarken imzaya tabi tuttular, emir okmuta zincirine bağladılar, emir alan ve tekrar eden emir kulu haline getirdiler. Demokratik eğitimi, öğretmenin yönetime katılmasını yasakladılar, düşünceyi suç saydılar, düşünceye karşı seferberlik ilan ettiler.

Öğretmeni aç ve perişan ettiler. İkinci bir iş tutmak zorunda bıraktılar, bilgisizliğe davetiye çıkardılar. İhbarcılığı teşvik ettiler, düşüncesinden dolayı küçücük çocukları mahkeme önüne çıkardılar, eğitimi paralı hale getirip, zengin çocuklarının yararlanabileceği metaya dönüştürdüler.

Çektiler, gittiler, ama geride bir harabe yurt bıraktılar.

lar. Başta işçiler olmak üzere köylülür, kamu çalışanlarını ve emeği ile geçinen herkesi örgütsüz bıraktılar. Örgütlenmelerinin önüne dağ gibi engeller yığdılar. İnsan Haklarını çiğnediler, hukuku sermayenin emrine soktular. Kısaca demokrasiyi tahrip ettiler, bütün kurum ve kuruluşlarını yerle bir ettiler.

En acısı da giderken, taslarını taraklarını toplayıp perdenin arkasına geçerken de yaman birer demokrasi havarisi olduklarını, her şeyi de sırf aşık oldukları, yürekten inandıkları, bağlandıkları, uğruna başlarını koydukları demokrasi için yaptıklarını da açıkladılar. Öyle bir anlatışla ve de duruşları vardı ki, doğrusu mendilsiz izlemek olanaksızdı.

Ellerine baltayı almışlar, ormandaki tüm ağaçları, fidanları kesmişler, çoğunun da köklerini bile söküp atmışlar. Bununla da yetinmemişler, ne olur ne olmaz diye de ormanı ateşe vermişler. Tüm bunları da ormanı sevdiikleri için yapmışlar...

Milli Eğitim Bakanlığı yine eğitimi yaz-boz tahtası haline getirme işlevini sürdürdü. Gelen yeni bakan da birşeyler yaptığını göstermek için giden bakanın yaptığı bazı uygulamaları yürürlükten kaldırarak yenilikçi olduğunu bir kez daha kanıtladı. Yeni ders kitabı, yeni müfredat programı adı altında çağdışı, bilim dışı, insan kişiliğine aykırı, evrensel özden yoksun, insan gelişimine, laikliğe, toplumsal devlet ilkesine ters bir eğitimi uygulamayı sürdürmek için her türlü önlemi aldılar. Gericî düşüncenin temsilcileri, pedagojik formasyondan yoksun kişileri subaşlarına getirilmesini sürdürdüler.

Pahalılık ateşten bir gömlek. 365 gün hep yeni bir fiyatla uyandık. Okumak, kendini yetiştirmek, eğitimdeki yenilikleri izlemek, kitaba para ayırmak şöyle dursun, öğretmenler konut, seblenme ve giyim için bile para ayıramaz duruma düşürüldüler. İkinci bir iş tutmayan, elinde çanta kapı kapı dolaşıp tencere, tabak, çatal-kaşık pazarlamayan öğretmen yok gibi. Devlet okullarında amaç çocukları eğitmek değil, üğütme. Eğitim dünyevi değil uhrevî. Bu nedenle de Diyanet İşleri Başkanlığına ayrılan, para Sağlık Bakanlığına ayrılan paradan daha fazla. Vurgun ve soygunu kitleleri uyutarak gizlemek istiyorlar. Çalışanlar, sermaye birikiminin başlıca kaynağı haline getirildi. Geniş halk kitleleri giderek yoksullaşmaktadır. Çalışanların milli gelirden aldıkları pay, 1977 yılında yüzde 36.8 iken bu pay 1989'da yüzde 13'e düştü. Gelen gün geçen günü aratıyor.

Dünya genelinde sendikasıız öğretmen yalnızca Türkiye öğretmenleri. Dernek kurmaları bile yasak. 36 yıllık bir öğretmenin maaşı, 870 bin lira. Bu öğretmenin 1970 yılındaki satınalma düzeyine ulaşabilmesi için maaşının 3 milyon 148 bin 530 lira olması gerekiyor. F. Almanya'da bir iklo et için öğretmen 1 saat 18 dakika çalışırken, Türkiye'de 36 yıllık bir öğretmen 5 saat, 45 dakika çalışıyor. Enflasyon % 70, memura zam yüzde 24.

12 Eylül'in bilimin, teknolojinin gelişmesi, ulusal sa-

nayinin güçlenmesi diye bir sorunu yoktu. Bunun için de bilime, teknolojiye ve bunları geliştirip yeni buluşları sağlayacak yeni araştırmacı ve bilim adamlarının yetişmesi diye bir sorunu olmadı. Buna koşturucu olarak da bireyin tüm yeteneklerini geliştirici, doğa karşısındaki gücünü artırıcı üretme dönük, yaratıcı ve geliştirici, toplumun demokratikleşmesine katkıda bulunmayı amaçlayan eğitimi terkettiler, dünyevi eğitimin yerine bireyi uyuşturucu, boyun eğdirici, "bir hırka bir lokmaya" razı olan yeni kuşaklar yetiştirmeyi amaçlayan eğitimi gündeme soktular. Eğitimdeki demokratik kırıntıların tümünü yok ettiler. Karanlığı ışığa yeğlediler. Bu bir raslantı değildi, ideolojilerinin bir sonucuydu.

Bütçeden eğitime, sağlığa ve diğer sosyal hizmetlere ayrılan ödenekleri 1980'den itibaren kısıtılar. Sağlıksız ve bilgisiz yeni kuşaklar yetişmesi için eğitimi bir araç olarak kullandılar.

Kuşkusuz bu yalnızca bizim ülkemize özgüde değil. Emperyalizmin güdümündeki tüm ülkelerde eğitime, sağlığa ve diğer sosyal hizmetlere ayrılan paralar giderek azalmaktadır. Bunun en büyük acısını da bebekler yaşamlarıyla ödemektedirler. UNICEF'in açıklamasına göre, "her hafta çeyrek milyon çocuk, aslında kolayca önlenilecek bazı hastalıklar yüzünden ölüyor." Yine bu rapora göre, "dünya üstünde her hafta 250 bin çocuk ölüyor."

Buna karşılık silahlanmaya ayrılan ödenekler ise giderek artıyor. Daha dün Ankara'nın Gölbaşı semtinde, bir yılda bitmesi planlanan ve 2 trilyon, 318 milyar 940 milyona mal olacak "Zırhlı Araçlar Fabrikası"nın temeli atıldı. Bu suya atılan ve barışı kundaklayan fabrika yerine, 4 mil-

yon 637 bin 880 çocuğa okul sağlamak, ikili üçlü eğitime son vermek olanaktıydı.

Gelişmekte olan ülkeler, dış borç ödemeleri ve askeri harcamalar için günde bir milyar dolar harcıyorlar. Yani bu ülkelerin silahlanma ve dış borç harcamalarının aile başına yükü yaklaşık 400 dolar. Bu 400 dolar ile çocuk ölümlerinin önüne geçmekle kalınmaz onlara iyi bir gelecek hazırlamak da mümkün olur.

UNICEF'in hesaplarına göre dünyadaki bu çocuk ölümlerinin önüne geçmek için 2,5 milyar dolara ihtiyaç var. 1989 yılında dünyada silahlanmaya harcanan para 1 trilyon 105 milyar dolar. Yalnız ABD'de bir yılda sigara şirketlerinin reklam harcamaları ikibuçuk milyar dolar. Barışı, demokrasiyi, kitlelerin bilinçlenmesini savunan öğretmenlere, 12 Eylül'ün bu denli düşman olmasının nedeni buradan kaynaklanıyor.

1990 yılının öğretmenlerin sendikalaşma yılı olarak ilan edilmesini istiyoruz. Toplumumuzun demokrasiden, barıştan, eşitlikten yana bilinçlenmesi için eğitime çok büyük görev düşüyor. Bunun gerçekleşmesi ise öğretmenlerimizin sendikalaşmasıyla somutlaşacaktır. Bunun sonucu yöneticileri biz seçeceğiz, eğitimin planlanmasına, müfredat programlarının hazırlanmasına katılacağız, çağdaş, dünyevi, bireyin tüm yeteneklerini geliştirici, parasız, bir eğitimi hayata geçireceğiz.

Tüm öğretmenleri EĞİT-DER'in önderliğindeki sendikalaşma mücadelesine çağırıyor, 1990 yılının gezegenimize ve ulusumuza barış ve kardeşlik getirmesini diliyoruz.

GÜNEŞ ANNEM GİBİ SICAK

Ali Özenç Çağlar

*bizim sınıf tam takımız
çıkınları da alırız*

*akan sular şırıl şırıl
öğretmenim gibi duru*

*biraz kaynamış yumurta
zeytin ve peynir yanında*

*sevgi yüklü yüreciği
kayalar gibi onurlu*

*kır gezisi yapıyoruz
çayırırlara gidiyoruz*

*taç örelim çiçeklerden
el ele çember kuralım*

*daha yüksek daha içten
söyleyelim arkadaşlar*

*gelincikler papatyalar
sakızotu da buluruz*

*ayrılalım gurup gurup
size bilmece soralım*

*gün inmeden şu yamacı
aşiverelim yavaştan*

*yatar yuvarlanır koşar
birdirbir, tutma oynarız*

*okul şarkıları da var
haydi hemen başlayalım*

*beklemesin ailemiz
karanlığa kalmayalım*

*hava pırl pırl mavi
ılıklık yel de esiyor*

*mandolini tın tın öten
öğretmenimiz bekliyor*

*bahar yüklü kokularla
evlerimize varalım dönelim.*

*güneş annem gibi sıcak
ısıtır bizi çabucak*

*halkalanan titreşimler
kuşlar gibi uçuşuyor*

*1989
Düsseldorf*